

DECIZIA NR. 54

Președintele Filialei din Iași a Academiei Române

Având în vedere:

- Adresa CSCM nr. 68/11.03.2014 privind aprobarea Codului de etică și deontologie profesională a cercetătorului științific din Filiala Iași a Academiei Române.

În conformitate cu:

- Prevederile Ordinului nr. 946 din 4 iulie 2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial, cuprinzând standardele de control intern/managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial, republicat;
- Prevederile Legii nr. 206 din 27 mai 2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, actualizată;
- Prevederile Legii 477/2004 –Codul de conduită a personalului contractual din autoritățile și instituțiile publice;
- Prevederile art. 23 lit. f din Statutul Academiei Române,

emite următoarea

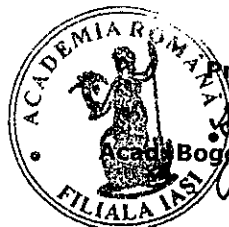
DECIZIE

Art. 1 Se aprobă Codul de etică și deontologie profesională al cercetătorului științific din Filiala Iași a Academiei Române.

Art. 2 Prevederile prezentei decizii vor fi duse la îndeplinire de întreg personalul de cercetare - dezvoltare al Academiei Române - Filiala Iași.

Art. 3 Pentru îndeplinirea prezentei decizii, Codul de etică și deontologie profesională a cercetătorului științific al ARFI va fi adus la cunoștința întregului personal prin:

- transmiterea la toate institutele, care la rândul lor vor informa sub semnătură fiecare salariat cu privire la conținutul acestuia;
- publicare pe site-ul Academiei Române Filiala Iași.

Președinte,

Acad. Bogdan C. Simionescu

Compartimentul juridic

Cons. Jr. Cristina Budău

Cpr 235/12-03-2014

Reprezentantă avoc

Data 12.03.2014

BRUS
[Signature]

ACADEMIA ROMÂNĂ – FILIALA IAȘI
Bulevardul Carol I, Nr. 8, Cod Postal 700505, Iași, ROMÂNIA
Tel. 0232-211150, fax. 0232-211150

Comisia de Etică
CSCM/67/20.02.2014

ACADEMIA ROMÂNĂ
APROBAT,
PREȘEDINTE
ACAD. BOGDAN CASIMIONESCU

CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE PROFESIONALĂ AI CERCETĂTORULUI ȘTIINȚIFIC DIN FILIALA IAȘI A ACADEMIEI ROMÂNE

Preambul

Având în vedere:

- *Legea nr. 752/2011 privind organizarea și funcționarea Academiei Române, republicată în Monitorul Oficial nr. 299/07.05.2009, Partea I, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Statutul Academiei Române, publicat în Monitorul Oficial nr. 617/14.09.2009, Partea I;*
- *Regulamentul de organizare și funcționare a aparatului de lucru propriu al Academiei Române, din 19 aprilie 2011;*
- *Regulamentul intern al Academiei Române – aparat propriu;*
- *Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 946/04.07.2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial, cuprinzând standardele de control intern/managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial, cu modificările și completările ulterioare, republicat în Monitorul Oficial nr. 469/05.07.2011, Partea I;*
- *Regulamentul cu privire la evaluarea performanțelor profesionale ale salariaților (personalului contractual) din cadrul aparatului propriu al Academiei Române, precum și pentru personalul unităților subcontractante Academiei Române;*
- *Regulamentul cu privire la evaluarea performanțelor profesionale ale salariaților (personalului contractual) din cadrul aparatului propriu al Academiei Române – Filiala Iași, precum și pentru personalul unităților subordonate;*
- *Codul etic al personalului contractual, din aparatul de lucru propriu al Academiei Române, Ediția I/Revizia 0;*
- *Codul etic al personalului contractual al Filialei Iași a Academiei Române, Ediția I/Revizia 0;*
- *Legea nr. 319/08.07.2003 privind Statutul personalului de cercetare-dezvoltare, publicată în Monitorul Oficial nr. 530/23.07.2003, Partea I, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Legea nr. 206/27.05.2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltare tehnologică și inovare, publicată în Monitorul Oficial nr. 505/04.06.2004,*

Partea I, cu modificările și completările aduse prin Ordonanța nr. 28/31.08.2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 206/2004, publicată în Monitorul Oficial nr. 628/02.09.2011, Partea I;

- Legea nr. 1/05.01.2011 privind educația națională, publicată în Monitorul Oficial nr. 18/2011, Partea I;

- Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5735/20.10.2011 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării, publicat în Monitorul Oficial nr. 786/04.11.2011, Partea I;

- Codul general de etică în cercetarea științifică (Propunere), M.E.C.T., A.N.C.S., Consiliul Național de Etică, 2007;

- Codurile de etică ale diferitelor universități și institute de cercetare din țară;

- Carta Europeană a Cercetătorilor, aprobată de Comisia Comunităților Europene, Bruxelles, 11.03.2005, C (2005) 576 final, Recomandarea Comisiei privind Carta Europeană a Cercetătorului și Codul de Conduită pentru Recrutarea Cercetătorilor (www.europa.eu.int/eracareers/europeancharter);

- Déclaration de Singapour sur l'intégrité en recherche – 2011, Singapore Statement on Research Integrity, 2011, 2 nd World Conference on Research Integrity (<http://www.singaporestatement.org>);

- Decizia nr. 206/09.11.2011 a Biroului Filialei Iași a Academiei Române privind constituirea Comisiei de etică în cadrul Filialei Iași a Academiei Române, precum și Hotărârea din data de 17.05.2012, prin care Comisia pentru implementarea sistemului de control intern/managerial (Comisia S.C.M.) solicită Comisiei de Etică a Filialei să realizeze un proiect de modificare a Codului Etic în sensul completării Codului existent cu un cod specific cercetării – un Cod de etică al cercetătorului,

Comisia de Etică din Filiala Iași a Academiei Române a realizat un proiect privind *Codul de etică și deontologie profesională a cercetătorului științific din Filiala Iași a Academiei Române*, care a fost discutat în Comisia S.C.M., ulterior fiind supus dezbaterii consiliilor științifice din cadrul instituțiilor și structurilor de cercetare din Filiala Iași, a Academiei Române. Proiectul a fost verificat din punct de vedere juridic, fiind ulterior aprobat printr-o Hotărâre a Biroului Filialei și ratificat în Sedința în plen a membrilor Filialei.

Codul de etică și deontologie profesională a cercetătorului științific din Filiala Iași a Academiei Române, prin gradul său de cuprindere, și-a propus să reunească principiile și condițiile generale aplicabile cercetătorilor și angajatorilor, respectiv Filialei Iași a Academiei Române, cu institutele și colectivele componente, cu referire pentru fiecare parte, drepturile și obligațiile cercetătorilor, normele privind buna conduită în activitățile de cercetare științifică, abaterile de la normele de bună conduită și sancțiunile corespunzătoare, respectând totodată și Carta Europeană a Cercetătorilor.

Definirea de termeni

În prezentul Cod, semnificația unor termeni este următoarea:

a) *angajator* – se referă la toate instituțiile, din sectorul public sau privat, care angajează cercetători, fie pe bază de contract, fie îi primesc pe baza altor tipuri de contracte sau convenții, inclusiv la instituțiile cu care cercetătorii nu sunt implicați într-un angajament financiar direct. Ultima parte se referă în special la institutele de

învățământ superior, la departamentele de cercetare din facultăți, la fundații sau organisme private în care cercetătorii fie își continuă formarea în domeniul cercetării, fie își realizează activitatea de cercetare pe baza fondurilor alocate de terți (în contextul Recomandării Comisiei privind Carta Europeană a Cercetătorilor și Codul de Conduită pentru recrutarea cercetătorilor, Comisia Comunității Europene, Bruxelles, 11.03.2005, C (2005) 576 final);

b) *finanțator* – se referă la toate acele organisme care oferă finanțare (inclusiv stipendii, premii, granturi și burse) institutelor de cercetare publice și private, inclusiv institutelor de cercetare ale Academiei Române sau ale instituțiilor de învățământ superior. În această calitate, finanțatorii pot stipula, ca o condiție de bază pentru alocarea de resurse, ca instituțiile finanțate să dețină și să aplice strategii, practici și mecanisme, în conformitate cu principiile și condițiile generale prezentate în Recomandarea Comisiei Comunităților Europene (Bruxelles, 11.03.2005, C (2005) 576 final);

c) *cercetător* – profesionist angajat în conceperea sau crearea de noi cunoștințe, produse, procese, metode și sisteme, precum și în managementul proiectelor respective (Practica standard propusă pentru studii privind cercetarea și proiectarea experimentală. Manualul Frascati, OECD, 2002);

d) *cercetător debutant* – se referă la cercetătorii din primii patru ani de activitate în domeniu, echivalentul cu normă întreagă, inclusiv la cei aflați în perioada de formare în domeniul cercetării (Programul de lucru ce structurează resursele umane din Spațiul european pentru cercetare și Acțiunile de mobilitate, Marie Curie, ediția septembrie 2004, pag. 41);

e) *cercetător cu experiență* – sunt definiți cercetătorii care au minim patru ani de experiență în domeniu, echivalentul cu normă întreagă, de la obținerea diplomei universitare care le-a acordat accesul la studii de doctorat, în țara în care gradul/diploma a fost obținută sau la cercetătorii care au deja doctoratul, indiferent de timpul utilizat pentru obținerea lui (ibidem, pag. 42);

f) *coautor al unei publicații* – orice persoană nominalizată în lista de autori a unei publicații științifice;

g) *supraveghetor* – cercetător cu prestigiu științific, identificat și desemnat de un angajator și/sau finanțator, cu experiență profesională într-un domeniu dat, ce dispune de cunoștințele, expertiza și timpul necesar, pentru a oferi sprijinul corespunzător cercetătorilor debutanți, pentru formarea lor ca cercetători, precum și pentru monitorizarea activității de cercetare. În cazuri particulare, termenul de supraveghetor poate avea și înțelesul de mentor sau tutore.

h) *plagiat* - expunerea într-o operă scrisă, tipărită sau editată în format electronic, sau prezentarea într-o comunicare orală, a unor texte, enunțuri, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, tipărite sau editate în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere, în text, la sursele originale;

i) *autoplăgiat* – expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, enunțuri, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale aceluiași sau acelorași autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale;

j) *confeționare de date sau rezultate* – raportarea de date sau rezultate fictive, care nu sunt produsul real al unei activități de cercetare-dezvoltare;

k) *falsificare de date sau rezultate* – raportarea selectivă sau respingerea datelor ori a rezultatelor nedorite, manipularea reprezentărilor sau a ilustrațiilor, alterarea aparatului experimental ori numeric pentru a obține datele dorite fără a raporta alterările survenite;

Secțiunea I. Principiile și condițiile generale aplicabile cercetătorilor

Art. 1. Libertatea de a cerceta

a) Cercetătorii își desfășoară activitatea pentru binele public și cu scopul extinderii frontierelor cunoașterii științifice.

b) Cercetătorii se bucură de libertate de gândire și de exprimare, precum și de libertatea de a identifica metode prin care să obțină rezultate în cercetare, în conformitate cu principiile și practicile de etică recunoscute în domeniu.

c) Limitele libertăților cercetătorilor rezultă din circumstanțele speciale de cercetare (supraveghere, orientare, management) sau din constrângeri operaționale (infrastructură, buget, protecție a proprietății intelectuale).

Art. 2. Principii etice

a) Cercetătorii sunt obligați să adere la practicile etice recunoscute și la principiile fundamentale ale eticii, corespunzătoare disciplinei sau disciplinelor lor, precum și la standardele de etică existente în diferitele Coduri de Etică naționale, sectoriale, departamentale sau instituționale.

b) Principiile fundamentale de integritate în cercetare sunt:

- onestitatea în toate aspectele specifice cercetării științifice;
- conduita responsabilă în cercetarea științifică;
- curtoazia și loialitatea în relațiile de muncă;
- buna gestionare a cercetărilor în raport cu terții.

Art. 3. Responsabilitatea profesională

a) Cercetătorii manifestă o permanentă preocupare pentru a se asigura că activitatea lor este relevantă pentru societate și că aceasta nu repetă, în aceleași condiții, cercetările realizate anterior, în altă parte.

b) Cercetătorii sunt răspunzători pentru plagiatul de orice tip, fiind obligați să respecte principiul proprietății intelectuale și proprietatea comună a datelor și rezultatelor cercetării, în cazul cercetărilor realizate în colaborare cu un supraveghetor, cu mai mulți supraveghetori și/sau cu alți cercetători.

c) Colectivele de cercetare pot delega o parte din sarcinile activității de cercetare, în diverse forme, în condițiile în care există certitudinea că persoana sau instituția căreia i s-a atribuit activitatea respectivă are competențe științifice, în domeniul corespunzător, precum și profilul etic adecvat cercetării științifice academice.

Art. 4. Atitudinea profesională

a) Cercetătorii se raportează la obiectivele strategice care guvernează domeniul lor de cercetare precum și la mecanismele de finanțare a cercetării științifice.

b) Cercetătorii își informează angajatorii, finanțatorii sau supraveghetorii atunci când proiectul lor de cercetare se derulează cu întârziere, este supus redefinirii și/sau este finalizat, sau este necesar să notifice încheierea, în cazul în care acesta este finalizat mai devreme decât termenul prevăzut sau dacă se suspendă din diverse motive.

Art. 5. Obligații contractuale și legale

a) Cercetătorii de la toate nivelurile sunt obligați să cunoască reglementările în vigoare la nivel național, sectorial sau instituțional, care guvernează condițiile de formare profesională sau de desfășurare a activității științifice. Acestea includ reglementările privind drepturile de proprietate intelectuală, precum și solicitările și condițiile cerute de finanțatori, indiferent de natura contractelor lor.

b) La finalizarea lucrărilor, cercetătorii prezintă rezultatele sub forma solicitată (de exemplu: teze, studii, publicații, patente, licențe, rapoarte, dezvoltarea de noi produse ș.a.) așa cum sunt stabilite în termenii și condițiile contractului sau domeniului echivalent.

Art. 6. Responsabilitate

a) Cercetătorii sunt răspunzători în fața angajatorilor lor, finanțatorilor și/sau a altor instituții publice sau private, inclusiv din motive de etică, în fața societății per ansamblu.

b) În particular, cercetătorii finanțați din fonduri publice sunt răspunzători pentru utilizarea efectivă a banilor contribuabililor.

c) Cercetătorii vor face dovada unui management financiar corect, transparent și eficient, fiind obligați să coopereze cu organele de audit autorizate să le verifice activitatea, indiferent dacă acestea au fost desemnate de angajator, de finanțator sau de comisiile de etică.

d) Metodele de colectare și analiză, rezultatele și, în cazul în care este posibil, detalii privind activitatea de cercetare științifică, vor fi supuse verificării interne și externe, ori de câte ori este necesar și la solicitarea autorităților competente.

Art. 7. Buna practică în cercetare

a) Cercetătorii trebuie să adopte, în permanență, practici de lucru adecvate, în conformitate cu legislația națională și cu reglementările Uniunii Europene în domeniu.

b) Cercetătorii trebuie să ia măsuri necesare pentru protejarea sănătății și pentru siguranța și integritatea persoanei proprii precum și a celor din jur.

c) Cercetătorii trebuie să fie prevăzători și să pregătească strategii de recuperare a fondurilor documentaristice arhivate electronic, pentru preîntâmpinarea unor eventuale riscuri asociate tehnologiei informaționale.

d) Cercetătorii trebuie să cunoască legislația națională în vigoare referitoare la protecția datelor și cerințele privind protecția confidențialității și să întreprindă, de asemenea, demersurile necesare de aplicare permanentă a acestora.

Art. 8. Utilizarea și diseminarea rezultatelor

a) În conformitate cu obligațiile contractuale, cercetătorii trebuie să se asigure că rezultatele cercetărilor proprii sunt utilizate și diseminate adecvat, prin comunicări, publicații, transferuri către alți cercetători, comercializate, patentate, licențiate ș.a.

b) Se așteaptă ca cercetătorii principali, în mod deosebit, să preia inițiativa în a se asigura de faptul că cercetarea are succes și că rezultatele sunt făcute accesibile publicului sau sunt valorificate corespunzător, ori de câte ori survine o astfel de oportunitate.

Art. 9. Angajamentul public

a) Cercetătorii trebuie să se asigure că activitățile lor de cercetare sunt cunoscute în ansamblul societății, într-un astfel de mod încât ele să fie înțelese de nespecialiști, prin aceasta facilitându-se accesul și înțelegerea științei de către public.

b) Un dialog direct cu societatea îi va ajuta pe cercetători să înțeleagă mai bine interesul public pentru prioritățile științifice, dar și anxietatea publicului față de anumite domenii sau problematici științifice specifice.

Art. 10. Relația cu supraveghetorii

a) În cadrul etapei de formare, cercetătorii stabilesc relații interumane permanente, specifice mediului academic, cu supraveghetorul/supraveghetorii lor și cu reprezentantul/reprezentanții colectivului sau departamentului de cercetare, astfel încât, treptat, să se contureze profilul corespunzător al unui cercetător științific debutant.

b) Relația dintre un cercetător și supraveghetor/supraveghetori presupune monitorizarea permanentă a tuturor etapelor de lucru, a datelor și/sau rezultatelor preliminare și a realizărilor deosebite obținute din activitatea de cercetare științifică. În același timp, prin intermediul rapoartelor, seminariilor și manifestărilor științifice, cercetătorul beneficiază din partea supraveghetorului/supraveghetorilor de facilități privind desfășurarea activității de cercetare științifică, conform planurilor tematice de cercetare și termenelor de realizare convenite și prevăzute, având drept obiectiv obținerea rezultatelor științifice scontate precum și afirmarea profesională și științifică a cercetătorului debutant.

Art. 11. Indicatori de supraveghere și de natură managerială

a) Cercetătorii principali îndeplinesc un rol multiplu de specialist în cercetare, într-un domeniu dat, de supraveghetor, mentor, consilier de carieră, lider, coordonator de proiect, manager, tutore sau comunicator științifici.

b) Cercetătorii principali, cu rol de supraveghetori sau de mentori ai cercetătorilor, trebuie să construiască o relație constructivă și pozitivă cu cercetătorii debutanți, astfel încât să creeze condițiile unui transfer eficient de cunoștințe și să asigure o evoluție de succes a carierei acestora.

Art. 12. Dezvoltarea profesională continuă

a) Cercetătorii din toate stadiile își îmbunătățesc permanent activitatea prin actualizarea și extinderea aptitudinilor și competențelor lor.

b) Îmbunătățirea activității se realizează în forme diversificate, în mod continuu, prin structuri formale, non-formale și informale și nu se poate restrânge doar la formarea profesională formală numai prin ateliere, conferințe, e-educație etc.

Secțiunea a-II-a. Principiile și condițiile generale aplicabile angajatorului și finanțatorilor sau sponsorilor

Art. 13. Recunoașterea profesiei

a) Toți cercetătorii sunt recunoscuți drept profesioniști și sunt implicit tratați ca atare.

b) Recunoașterea include toate treptele calificării profesionale, indiferent de clasificarea lor la nivel național (de exemplu: angajat, absolvent, licențiat, masterand, doctorand, doctor, doctor habilitat).

Art. 14. Nediscriminarea

Orice discriminare din partea angajatorului și/sau finanțatorilor cercetării pe criterii de sex, vârstă, etnie, origine națională sau socială, religie sau convingeri

ideologice, orientare sexuală, limbă, dizabilități, opinii politice, condiții economice este strict interzisă.

Art. 15. Mediul de cercetare

a) Angajatorii și/sau finanțatorii cercetărilor se asigură că este creat un mediu stimulativ de cercetare și formare în domeniu, care oferă echipamentele, facilitățile și oportunitățile corespunzătoare, inclusiv pentru colaborarea la distanță cu alte rețele de cercetare. Angajatorii și/sau finanțatorii se asigură că sunt respectate reglementările naționale sau sectoriale privind protecția sănătății și a siguranței în cercetare.

b) Finanțatorii asigură, de asemenea, alocarea resurselor corespunzătoare pentru programul de lucru convenit.

Art. 16. Condițiile de lucru

a) Angajatorii și/sau finanțatorii asigură cercetătorilor, inclusiv celor cu dizabilități, în cazul în care este posibil, flexibilitatea considerată necesară condițiilor de lucru pentru realizarea unei cercetări de succes, în conformitate cu legislația națională existentă și cu prevederile contractelor colective de muncă la nivel național sau de ramură.

b) Angajatorii și/sau finanțatorii vor avea în vedere asigurarea unui program de lucru flexibil, ținând cont de activitățile part-time, activitățile la domiciliu, concediul de odihnă și sărbătorile legale, și se vor asigura de respectarea prevederilor din reglementările financiare și administrative în domeniu.

Art. 17. Stabilitatea și permanența angajării

a) Angajatorii și/sau finanțatorii se asigură că performanța activității derulate de cercetători nu este periclitată de instabilitatea contractelor de muncă, astfel încât trebuie să facă demersuri, cât mai mult posibil, pentru îmbunătățirea stabilității condițiilor de angajare pentru cercetători.

b) Angajatorii și/sau finanțatorii implementează și respectă principiile și termenii Directivei UE privind Activitatea pe durată determinată, care are ca scop să prevină ca persoanele angajate pe durată determinată să fie tratate mai puțin favorabil decât cele aflate pe posturi similare, dar cu contract de muncă pe perioadă nedeterminată, să prevină, totodată, abuzul ce apare din utilizarea succesivă a contractelor pe perioadă determinată, să îmbunătățească, de asemenea, accesul acestei categorii de angajați la cursuri de formare profesională și să se asigure, de asemenea, că persoanele angajate pe o durată determinată sunt informate cu privire la posturile permanente vacante (Directiva 1999/70/EC referitoare la „Acordul cadru privind activitatea pe perioadă determinată” încheiat de CES, UNICE și CEEP, adoptat în data de 28 iunie 1999).

Art. 18. Finanțarea și salariile

a) Angajatorii și/sau finanțatorii cercetătorilor trebuie să se asigure că aceștia se bucură de condiții corecte și atractive de finanțare și/sau de salarii cu prevederi echitabile de asigurări sociale (inclusiv pentru caz de boală, pentru maternitate, dreptul la pensie și asigurarea de șomaj), în conformitate cu prevederile legislației naționale din domeniu și cu cele din contractele colective de muncă, la nivel național sau de ramură.

b) Condițiile anterior menționate se referă la cercetătorii din toate categoriile, inclusiv la cercetătorii debutanți, și ele trebuie să fie corelate cu statutul lor științific,

performanța, nivelul de calificare și/sau responsabilități și cu aportul lor la realizarea sarcinilor de cercetare.

Art. 19. Egalitatea de șanse

a) Angajatorii și/sau finanțatorii asigură egalitatea de șanse pentru toate categoriile de personal, inclusiv la nivel de supraveghere și management.

b) Egalitatea de șanse se poate realiza, atât la recrutare, cât și în toate etapele carierei, însă fără ca acestea să prevaleze criteriilor de calitate și competență.

Art. 20. Evoluția carierei

a) Angajatorii și/sau finanțatorii cercetătorilor elaborează, în cadrul managementului propriu al resurselor umane, o strategie de evoluție a carierei pentru toate categoriile de cercetători, indiferent de situația lor contractuală, inclusiv pentru cercetătorii cu contracte pe durată determinată.

b) Strategia va include disponibilitatea mentorilor implicați în oferirea de sprijin și de consultanță pentru evoluția personală și profesională a cercetătorilor, astfel motivându-i pe aceștia și contribuind la reducerea nesiguranței privind viitorul lor profesional.

c) Toți cercetătorii trebuie să fie familiarizați cu astfel de prevederi și de aranjamente menționate anterior la pct. a) și b).

Art. 21. Valoarea mobilității

a) Angajatorii și/sau finanțatorii, în cadrul rețelelor instituționale, trebuie să recunoască și să manifeste deschidere pentru valoarea mobilității, geografice, inter-sectoriale, inter și trans-disciplinare și virtuale, la distanță, prin rețele electronice informatice, precum și pentru valoarea mobilității între sectorul public și cel privat, drept căi importante de creștere a cunoștințelor științifice și profesionale pentru fiecare etapă a carierei cercetătorului științific.

b) Angajatorii și/sau finanțatorii vor crea acest fel de opțiuni în strategia de evoluție a carierei și prin recunoașterea și valorificarea oricărui tip de mobilitate, în cadrul sistemului propriu de evoluție/evaluare a carierei.

c) Angajatorii și/sau finanțatorii solicită implementarea instrumentelor administrative necesare care să permită utilizarea granturilor și a prevederilor de securitate socială, în conformitate cu legislația națională.

Art. 22. Accesul la formarea profesională în cercetare și la dezvoltarea continuă

a) Angajatorii și/sau finanțatorii trebuie să se asigure că tuturor categoriilor de cercetători, indiferent de situația lor contractuală, li se oferă oportunități de evoluție profesională și ameliorare a posibilității lor de angajare, prin accesul la măsuri de dezvoltare continuă a aptitudinilor și competențelor lor.

b) Măsurile menționate anterior se evaluează periodic, pe criterii de accesibilitate, utilizare și eficiență în ameliorarea competențelor, aptitudinilor și a gradului de ocupare a forței de muncă.

Art. 23. Accesul la consultanța pentru carieră

Angajatorii și/sau finanțatorii trebuie să se asigure că, indiferent de situația lor contractuală, tuturor categoriilor de cercetători le este oferită consultanță pentru carieră și asistență pentru ocuparea unui loc de muncă, fie în cadrul instituțiilor implicate, fie prin colaborare cu alte structuri.

Art. 24. Drepturile de proprietate intelectuală

a) Angajatorii și/sau finanțatorii se vor asigura că toate categoriile de cercetători vor beneficia de valorificarea rezultatelor activității lor de cercetare-dezvoltare garantată prin reglementări privind proprietatea intelectuală, inclusiv copyright.

b) Politicile și practicile vor delimita clar drepturile de care beneficiază cercetătorii, de drepturile angajatorului sau terților, persoane fizice și persoane juridice de drept public sau privat. Raporturile vor fi consemnate, pe cât posibil, în contractele specifice de colaborare sau în alte tipuri de acorduri.

Art. 25. Coautorul

a) Coautorul va fi încurajat de instituții, atunci când se realizează evaluarea personalului, ca dovadă a unei abordări constructive în realizarea activității de cercetare.

b) Angajatorii și/sau finanțatorii trebuie să elaboreze strategii, practici și proceduri prin care tuturor categoriilor de cercetători să li se creeze condițiile cadru necesare pentru a se bucura de dreptul de a fi recunoscuți, înregistrați și/sau citați, în contextul contribuțiilor lor reale, drept coautori ai documentelor, invențiilor etc. sau să li se asigure acestora dreptul de a-și publica rezultatele cercetării proprii, independent de supraveghetorul/supraveghetorii lor.

Art. 26. Supravegherea

a) Angajatorii și/sau finanțatorii desemnează cercetători cu experiență recunoscută, la care să poată apela cercetătorii debutanți, pentru îndeplinirea îndatoririlor lor profesionale și vor informa cercetătorii debutanți cu privire la identitatea acestora.

b) Criteriile de desemnare a supraveghetorilor sunt experiența profesională, în funcție de tipul de activitate, resursele de timp ale supraveghetorului și aptitudinea de a oferi cercetătorului debutant sprijinul corespunzător.

c) Procedurile necesare de monitorizare a evoluțiilor, cu mecanismele de feedback aferente, sunt cele stabilite la nivel de instituție.

Art. 27. Predarea lucrărilor de cercetare

a) Predarea lucrărilor de cercetare științifică constituie principala obligație privind îndeplinirea la termen a sarcinilor de plan și a obligațiilor contractuale.

b) Angajatorii și/sau finanțatorii se vor asigura că îndatoririle de predare au ca efect remunerarea corespunzătoare și că vor fi luate în considerare în sistemele de evaluare/apreciere, precum și că timpul dedicat de personalul cu vechime, formării cercetătorilor debutanți este cuantificat ca parte a acestor atribuții.

c) Se va asigura facilitarea participării cercetătorilor la activități didactice, de predare și educare, ca parte componentă a evoluției profesionale a cercetătorilor.

Art. 28. Sistemele de evaluare/apreciere

a) Pentru toate categoriile de cercetători, inclusiv pentru cercetătorii principali, Angajatorii și/sau finanțatorii introduc sisteme de evaluare/apreciere pentru evaluarea periodică a performanței lor profesionale, care să se realizeze într-o manieră transparentă de către un comitet independent.

b) Astfel de proceduri de evaluare și apreciere trebuie să ia în considerare activitatea globală de cercetare și rezultatele acesteia, ca de exemplu: publicații,

invenții, managementul cercetării, predare/lectori, supraveghere, mentor, colaborare națională sau internațională, atribuții administrative, activități de informare a publicului și mobilitate trebuie luate în considerare în contextul evoluției carierei.

Art. 29. Sesizările/reclamațiile

a) În conformitate cu reglementările naționale, Angajatorii și/sau finanțatorii cercetătorilor stabilesc procedurile corespunzătoare de analiză a sesizărilor/reclamațiilor cercetătorilor, inclusiv a celor referitoare la conflictele posibile dintre supraveghetor(i) și debutanți, care se pot media, de exemplu, prin intermediul unui reprezentant independent desemnat.

b) Astfel de proceduri oferă tuturor categoriilor de personal de cercetare asistență confidențială și informală pentru rezolvarea conflictelor legate de activitate, a disputelor și amenințărilor, având ca scop promovarea unui tratament adecvat și echitabil în cadrul instituției și ameliorarea calității mediului de lucru, în ansamblu.

Art. 30. Participarea în organismele de luare a deciziilor

Angajatorii și/sau finanțatorii cercetătorilor trebuie să recunoască drept legitim și de dorit ca cercetătorii să fie reprezentați în organismele relevante de informare, consultare și luare a deciziilor din cadrul instituțiilor în care își desfășoară activitatea, astfel încât să le fie protejate și promovate interesele individuale și colective ca profesioniști și să contribuie activ la activitatea instituțiilor lor (A se vedea pentru acest context Directiva UE2002/14/EC).

Art. 31. Recrutarea

Angajatorii și/sau finanțatorii trebuie să se asigure că standardele de selecție și admitere pentru cercetători, în special la începutul carierei, sunt clar specificate și, de asemenea, trebuie să faciliteze accesul grupurilor dezavantajate sau al cercetătorilor care se întorc la o carieră de cercetare, inclusiv a profesorilor (de orice grad) care se întorc în cercetare.

Secțiunea a-III-a Drepturi și obligații ale cercetătorilor

(conform Cap. din IV Legea nr. 319/2003)

Art. 32. Personalul din cercetare-dezvoltare beneficiază, pe lângă drepturile prevăzute de lege pentru personalul încadrat în muncă, și de următoarele drepturi:

a) de a avea acces la sursele de informare și documentare necesare proiectelor de cercetare-dezvoltare la care participă, cu respectarea normelor de folosire și publicare;

b) de a participa la elaborarea strategiei cercetării științifice și dezvoltării tehnologice;

c) de a participa la manifestări științifice cu comunicări din rezultatele activității de cercetare-dezvoltare și de a publica lucrări științifice, în condițiile legii, cu sprijinul instituției sau al unității, în limita resurselor financiare;

d) de a brevetă rezultatele cercetării, în condițiile legii, cu sprijinul instituției sau al unității, în limita resurselor financiare;

e) de a fi recunoscute ca autori sau coautori ai unui demers științific și de a fi recompensate conform legislației din domeniu;

f) de a fi sprijinite de instituție sau de unitate, în vederea perfecționării pregătirii lor profesionale, conform legii;

g) de a face parte din asociații profesionale, societăți și organizații științifice, naționale și internaționale, fără ca prin activitatea desfășurată în aceste organisme să intre în conflict de interese cu unitatea unde prestează activitatea de bază;

h) de a le fi recunoscută și stimulată performanța în domeniul cercetării-dezvoltării prin premii, gratificații, titluri, diplome, precum și prin alte modalități;

i) de a participa la competiții pentru finanțarea activității științifice proprii, la granturi, contracte sau stagii post-doctorat, din fonduri bugetare sau private, în condițiile legii;

j) de a participa ca expert, referent, membru în comisii de evaluare, consultant sau alte calități similare, la solicitarea altor instituții sau agenți economici, fără a intra în conflict de interese cu instituția sau unitatea unde prestează activitatea de bază, și de a fi remunerate pentru activitatea depusă;

k) de a putea obține un venit lunar neplafonat, dacă în același timp cu execuția temelor finanțate din fonduri de la bugetul de stat derulează și proiecte finanțate din programe internaționale la care România plătește cotizație, precum și dacă proiectul conduce, în timpul execuției și după finalizare, la transferuri tehnologice sau valorificări;

l) de a obține un venit neplafonat, rezultat din execuția proiectelor interne și internaționale;

m) de a desfășura activități, prin cumul, privind cercetarea, învățământul sau valorificarea cercetării în conformitate cu prevederile legilor în domeniu; acestea se pot exercita în interiorul sau în afara instituției sau a unității de cercetare în care sunt încadrate fără a crea conflicte de interese sau concurența neloială în cazul cumulului de activități, efectuate în condițiile legii;

n) de a beneficia, în condițiile legii, de sporuri la salariul de bază, prevăzute de lege sau în contractele colective de muncă;

o) de a refuza motivat, din considerente morale și etice, să participe la cercetări științifice care au un impact negativ asupra ființei umane și asupra mediului natural;

p) de a solicita și de a obține cu prioritate aprobarea pentru a ocupa un post de grad inferior celui dobândit, dacă demersul este în interes propriu.

Art. 33. Categoriile de personal din cercetare-dezvoltare au, pe lângă obligațiile prevăzute de lege pentru personalul încadrat în muncă, și următoarele obligații:

a) să respecte etica și deontologia activității de cercetare-dezvoltare;

b) să respecte drepturile de proprietate intelectuală și confidențialitatea convenită cu angajatorii și cu finanțatorii cercetării;

c) să nu creeze conflict de interese sau concurența neloială în cazul cumulului de activități, efectuat în condițiile legii;

d) să participe la formarea cercetătorilor tineri și să transmită cunoștințele lor și experiența proprie în activitatea de cercetare-dezvoltare;

e) să utilizeze patrimoniul tehnico-științific și alte resurse ale instituției sau ale unității, exclusiv pentru activități profesionale în interesul instituției sau al unității angajatoare;

f) să participe la evaluarea activității de cercetare-dezvoltare, precum și a rezultatelor proprii;

g) să participe la competiții pentru programele internaționale ale Comunității Europene sau pentru programele rezultate din acordurile internaționale de cooperare bilaterală la care România ia parte;

h) să desfășoare activitate științifică, tehnologică sau de inovare fără a încălca drepturile și libertățile omului;

i) să-și dezvolte continuu cunoștințele științifice și tehnice și să contribuie la diseminarea informației și culturii științifice și tehnice, precum și la conștientizarea publicului și a factorilor de decizie asupra rolului științei și tehnicii;

j) să participe la aplicarea, în condițiile legii, a rezultatelor activității proprii de cercetare-dezvoltare.

Art. 34. *La încetarea activității în instituție sau unitate, personalul de cercetare-dezvoltare nu poate folosi, în interes personal, în alte proiecte de cercetare, sau în alte instituții, rezultatele științifice și tehnice care au fost obținute în unitate, în cadrul unor lucrări finanțate din fonduri publice sau private, pe o durată de cel puțin cinci ani, fără acordul finanțatorului.*

Secțiunea a IV-a. Buna conduită în activitățile de cercetare științifică

Art. 35. *Buna conduită în activitățile de cercetare științifică se apreciază după reglementările în materie și după prezentul cod.*

a) Principiile care guvernează normele de bună conduită sunt respectarea ființei și demnității umane, evitarea suferinței animalelor, ocrotirea și refacerea mediului natural precum și a echilibrului ecologic.

b) Abaterile care nu constituie infracțiuni sau contravenții sunt considerate abateri disciplinare și sunt soluționate potrivit prezentului cod.

Art. 36. *Normele de bună conduită în activitatea de cercetare cuprind:*

a) norme de bună conduită în activitatea științifică;

b) norme de bună conduită în activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare științifică, inclusiv în cadrul cererilor de finanțare depuse în cadrul competițiilor de proiecte organizate din fonduri publice;

c) norme de bună conduită în activitatea de evaluare și monitorizare instituțională a cercetării științifice, de evaluare și monitorizare de proiecte de cercetare obținute prin acțiuni din cadrul Planului Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare și de evaluare de persoane în vederea acordării de grade, titluri, funcții, premii, distincții, sporuri, atestate sau certificate în activitatea de cercetare;

d) norme de bună conduită în funcțiile de conducere în activitatea de cercetare;

e) norme de bună conduită privind respectarea ființei și demnității umane, evitarea suferinței animalelor și ocrotirea și refacerea mediului natural și a echilibrului ecologic.

Art. 37. *Abaterile de la normele de bună conduită în activitatea științifică sunt:*

a) confecționarea de rezultate sau date și prezentarea lor ca date experimentale, ca date proprii obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori ca date sau rezultate proprii obținute prin calcule analitice ori raționamente deductive;

b) falsificarea de date experimentale, de date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori de date sau rezultate obținute prin calcule analitice ori raționamente deductive;

c) îngreunarea deliberată, împiedicarea sau sabotarea activității de cercetare-dezvoltare a altor persoane, inclusiv prin blocarea nejustificată a accesului la spațiile

de cercetare-dezvoltare, prin avarierea, distrugerea ori manipularea aparaturii experimentale, a echipamentului, a documentelor, a programelor de calculator, a datelor în format electronic, a substanțelor organice sau anorganice ori a materiei vii necesare altor persoane pentru derularea, realizarea sau finalizarea activităților de cercetare-dezvoltare;

d) nerespectarea obligației instituite la art. 34.

Art. 38. *Abaterile de la normele de bună conduită în activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare științifică, inclusiv în cadrul cererilor de finanțare depuse în cadrul competițiilor de proiecte organizate din fonduri publice sunt:*

a) plagiatul;

b) autoplagiul;

c) includerea, în lista de autori a unei publicații științifice, a unuia sau mai multor coautori care nu au contribuit semnificativ la publicație ori excluderea unor coautori care au contribuit semnificativ la publicație;

d) includerea, în lista de autori a unei publicații științifice, a unei persoane fără acordul acesteia;

e) publicarea sau diseminarea neautorizată de către unii autori a unor rezultate, ipoteze, teorii ori metode științifice nepublicate aparținând altor autori;

f) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare, în dosarele de candidatură pentru habilitare, pentru posturi didactice universitare ori pentru posturi de cercetare-dezvoltare.

Art. 39. *Abaterile de la normele de bună conduită în activitatea de evaluare și monitorizare instituțională a cercetării științifice, de evaluare și monitorizare de proiecte de cercetare, obținute prin acțiuni din cadrul Planului Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare și de evaluare de persoane în vederea acordării de grade, titluri, funcții, premii, distincții, sporuri, atestate sau certificate în activitatea de cercetare sunt:*

a) nedezvăluirea situațiilor de conflict de interese în realizarea sau participarea la evaluări;

b) nerespectarea confidențialității în procesul de evaluare;

c) discriminarea, în cadrul evaluărilor, pe criterii de vârstă, etnie, sex, origine socială, orientare politică sau religioasă, orientare sexuală ori alte tipuri de discriminare, cu excepția măsurilor afirmative prevăzute de lege.

Art. 40. *Abaterile de la normele de bună conduită în funcțiile de conducere în activitatea de cercetare sunt:*

a) abuzul de autoritate, pentru a obține calitatea de autor sau coautor, la publicațiile persoanelor din subordine;

b) abuzul de autoritate pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale sau morale, din proiectele de cercetare-dezvoltare conduse ori coordonate de persoane din subordine;

c) abuzul de autoritate, pentru a obține calitatea de autor sau coautor, al publicațiilor persoanelor din subordine ori pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale pentru soți, afini ori rude până la gradul al III-lea inclusiv;

d) abuzul de autoritate pentru a impune nejustificat propriile teorii, concepte sau rezultate asupra persoanelor din subordine;

e) obstrucționarea activității unei comisii de etică, a unei comisii de analiză sau a Consiliului Național de Etică, în cursul unei analize a unor abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare din subordine;

f) nerespectarea prevederilor și procedurilor legale destinate respectării normelor de bună conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare prevăzute în Legea nr. 206/2004, modificată prin Ordonanța nr. 28/2011, în Legea nr. 1/2011, în Codul de etică și deontologie profesională a personalului de cercetare-dezvoltare, elaborată în baza art. 38 din Legea nr. 319/2003, în codurile de etică pe domenii, în Statutul Academiei Române și în Regulamentul de organizare și funcționare a Academiei Române, inclusiv nepunerea în aplicare a sancțiunilor stabilite de comisiile de etică conform art. 11 alin. (6) din Ordonanța nr. 28/2011 de modificare a Legii nr. 206/2004 sau de Consiliul Național de Etică, conform art. 326 din Legea nr. 1/2011.

Art. 41. *Abaterile de la normele de bună conduită privind respectarea ființei și demnității umane, evitarea suferinței animalelor și ocrotirea și refacerea mediului natural și a echilibrului ecologic sunt următoarele:*

- a) încălcarea dreptului la viață;
- b) încălcarea libertăților individuale;
- c) încălcarea demnității umane;
- d) periclitarea protecției ființei umane, a animalelor și a mediului înconjurător;
- e) îngrădirea libertății de expresie;
- f) periclitarea securității alimentației;
- g) periclitarea securității sistemului de informatizare a datelor.

Art. 42. *Următoarele situații pot, de asemenea, în anumite cazuri, să atragă răspunderea disciplinară, pentru abateri, prin asociere, de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare:*

- a) participarea activă la abateri săvârșite de alții;
- b) cunoașterea abaterilor săvârșite de alții și nesesizarea acestora Comisiei de etică prevăzute la art. 9 a Ordonanței nr. 28/2011 sau a Consiliului Național de Etică;
- c) coautoratul publicațiilor conținând date falsificate sau confecționate;
- d) neîndeplinirea obligațiilor legale și contractuale, inclusiv a celor aferente contractului de mandat sau contractelor de finanțare, în exercitarea funcțiilor de conducere ori de coordonare a activităților de cercetare-dezvoltare.

Art. 43. *Constituie abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică, conform art. 310 din Legea nr. 1/2011, următoarele:*

- a) plagierea rezultatelor sau publicațiilor altor autori;
- b) confecționarea de rezultate fictive sau înlocuirea cu date fictive;
- c) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare.

Art. 44. *Datele contradictorii, diferențele de concepție experimentală sau de practică, diferențele de interpretare a datelor, diferențele de opinie sunt factori specifici activității de cercetare-dezvoltare și nu constituie abateri de la buna conduită.*

Secțiunea a V-a. Sancțiunile privind încălcarea normelor de etică și deontologie profesională și procedura de aplicare a acestora

Art. 45. *Academia Română, Filiala Iași, este garantul respectării normelor și valorilor etice în cercetare-dezvoltare.*

Art. 46. *În cadrul Filialei se înființează și funcționează Comisia de etică, în baza Deciziei Biroului Filialei.*

Art. 47. *Comisia de etică este constituită dintr-un număr impar de persoane (președinte, membri și un secretar).*

Art. 48. *Comisia de etică se organizează și funcționează în baza Capitolului V, Sancțiuni și modul de soluționare a reclamațiilor din Codul de etică al personalului contractual al Filialei Iași a Academiei Române, respectând procedurile de lucru stabilite.*

Art. 49. *Sancțiunile care se pot aplica personalului din activitatea de cercetare-dezvoltare, la propunerea Comisiei de etică, cu aprobarea Biroului Filialei, pentru încălcarea Codului etic al personalului contractual al Filialei Iași a Academiei Române, completat cu Códul de etică și deontologie profesională a cercetătorului științific din Filiala Iași a Academiei Române, vizând încălcarea eticii academice sau pentru abateri de la buna conduită în cercetarea științifică, conform art. 318 din Legea nr. 1/2011, coroborat cu art. 15 și 17 din Ordonanța nr. 28/2011, de modificare a Legii 206/2004, sunt următoarele:*

- a) avertisment verbal;
- b) avertisment scris;
- c) retragerea și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea normelor de bună conduită;
- d) diminuarea salariului de bază, cumulat, când este cazul, cu îndemnizația de conducere, de îndrumare și de control;
- e) suspendarea, pe o anumită perioadă de timp, între 1 an și 10 ani, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unor poziții superioare de cercetare, ori a unor funcții de conducere, de îndrumare, de control, ca membri în consilii științifice sau ca membri în comisii de concurs sau de doctorat;
- f) destituirea din postura de șef sau coordonator de colectiv/laborator/departament/centru, din funcția științifică sau din funcția de conducere, din unitatea de cercetare-dezvoltare, din componența Filialei;
- g) îndepărtarea persoanei din echipa de realizare a proiectului;
- h) oprirea finanțării proiectului;
- i) oprirea finanțării proiectului, cu obligativitatea returnării fondurilor;
- j) retragerea titlurilor acordate autorilor pentru lucrările/activitățile constatate a fi realizate cu încălcarea normelor prezentului cod;
- k) desfacerea disciplinară a contractului de muncă.

Art. 50. *Persoana care se constată că a încălcat normele, stabilite în prezentul cod, nu poate fi angajată în cercetare în cadrul Filialei Iași a Academiei Române.*

Se anulează concursul pentru un post de cercetare-dezvoltare ocupat, dacă s-a dovedit că o persoană a săvârșit abateri grave de la buna conduită în activitățile de cercetare-dezvoltare, incompatibile cu activitățile din domeniul cercetării științifice.

Secțiunea a VI-a. Dispoziții finale

Art. 51. Codul de etică și deontologie profesională a cercetătorului științific din Filiala Iași a Academiei Române, se inserează în Codul etic al personalului contractual al Filialei Iași a Academiei Române, într-o secțiune distinctă, destinată special personalului de cercetare-dezvoltare.

Art. 52. Secțiunea privind Codul de Etică și deontologie profesională a cercetătorului științific se comunică și se aplică, în mod obligatoriu, în toate institutele și structurile de cercetare științifică ale Filialei Iași a Academiei Române, după ratificarea acestuia în Ședința în plen a membrilor Filialei.

Art. 53. Codul de etică și deontologie profesională a cercetătorului științific va fi interpretat și aplicat în spiritul normelor și procedurilor prevăzute în Codul etic al personalului contractual din aparatul de lucru propriu al Filialei Iași a Academiei Române.

Art. 54. Periodic, în funcție de modificarea legislației în vigoare și pe baza propunerilor din partea cercetătorilor științifici, ale consiliilor științifice din cadrul institutelor și structurilor de cercetare din Filiala Iași a Academiei Române, Codul de etică și deontologie profesională poate suferi modificări, completări și revizuiți ulterioare.